

Financiranje visokoga obrazovanja – perspektiva MZOS-a

Luka Juroš

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

Reforma visokog obrazovanja: inventura 2010.

Varaždin, 9. travnja 2010.

Prije prezentacije

- Studenti uz potporu MZOŠ: stvarni kao i jednorozzi, vile i panovi
 - Proračunsko financiranje visokog obrazovanja nije vezano uz status studenata
 - Kako jest vezano bit će riječi u ovoj prezentaciji
 - Temeljem zakonskih propisa, MZOŠ ne smije sudjelovati u donošenju bilo kakvih odluka, uključujući o školarinama, o studentima u bilo kojem statusu

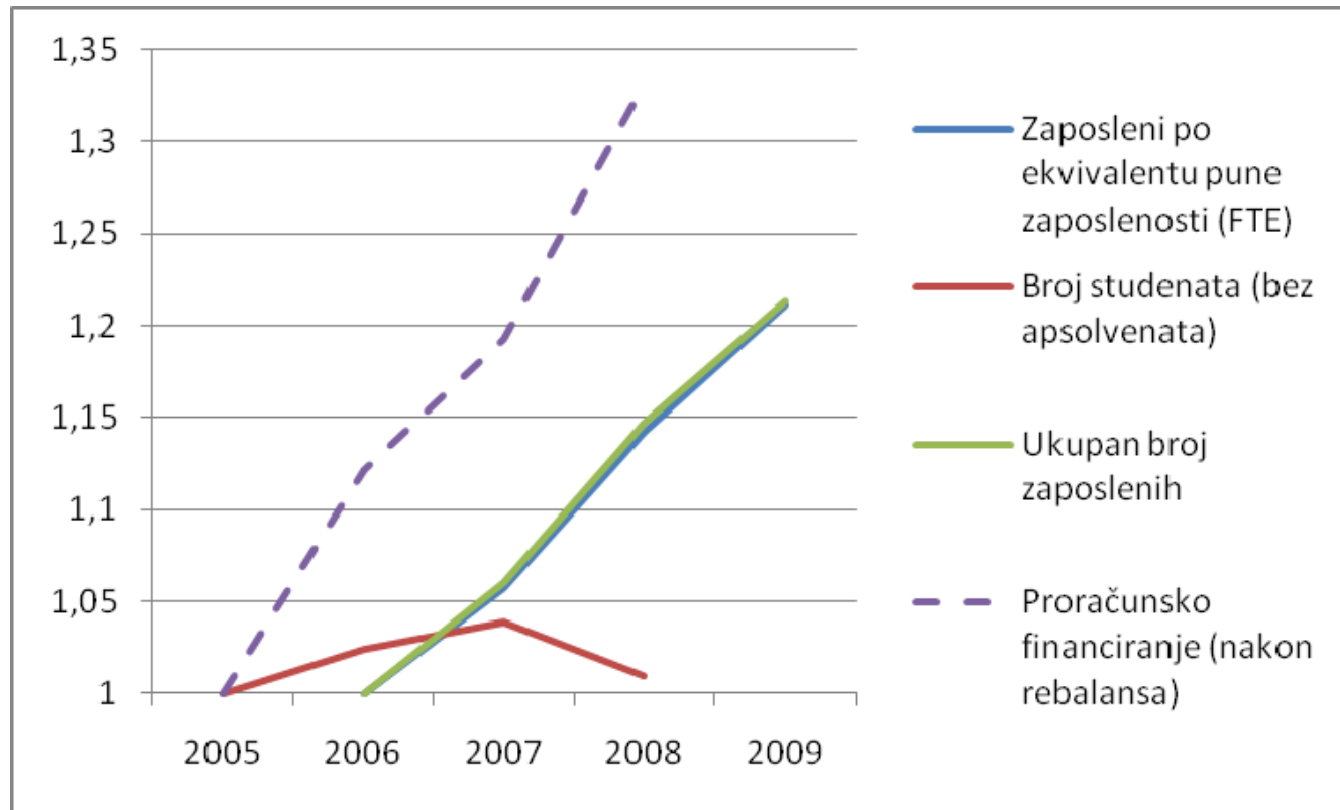
Studenti, zaposleni i proračunsko financiranje

Napomena:

- X os predstavlja promjenu u odnosu na 2005. godinu
 - Y os je godina
 - Podaci za financiranje za 2009. godinu nisu dostupni, ali došlo je do stagnacije ili smanjenja proračunskih izdvajanja u odnosu na 2008. godinu

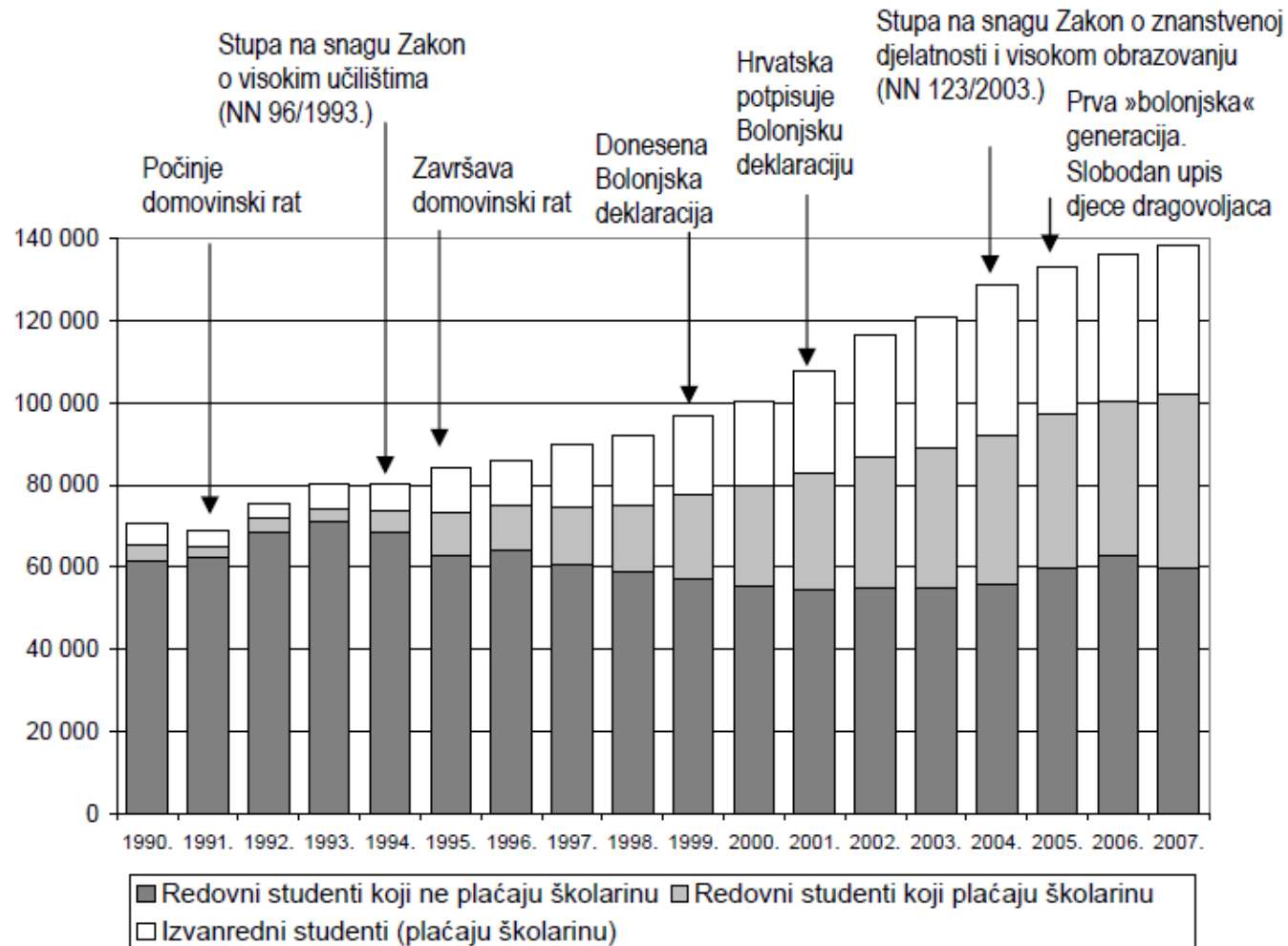
Izvori:

- DZS za podatke o brojevima studenata
 - DZS za podatke o FTE broju zaposlenih i o ukupnom broju zaposlenih
 - Državni proračun za proračunsko financiranje

FTE - broj zaposlenih
 Broj studenata (**bez
 absolvenata i postdipl!**)
 Ukupan broj zaposlenih

Godina	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
FTE - broj zaposlenih				9457	9997	10801	11459
Broj studenata (bez absolvenata i postdipl!)	120822	128670	132952	136129	138129	134188	
Ukupan broj zaposlenih			9486	13075	13866	14995	15863

Izvor: DZS (1991-2009). *Studenti u akademskoj godini*. Statistička izvješća

T. Matković (2009) *Revija za socijalnu politiku* 16/2 „Pregled statističkih pokazatelja participacije, prolaznosti i režima plaćanja studija u Republici Hrvatskoj 1991.-2007.“

Okvir rasprave

- Srednjeročna perspektiva
- Sustav državnog financiranja visokog obrazovanja
- Financiranje visokih učilišta
- Projektne aktivnosti kao potpora razvoju sustava financiranja visokog obrazovanja

Autonomija sveučilišta

- **Od 2003. godine sveučilišta u RH autonomna su u pogledu:**
 - Donošenja upisnih kvota, svih uvjeta upisa i postupaka upisa
 - Određivanja razine školarina i modela plaćanja školarina
 - Donošenja svih odluka o korištenju cjelovitog iznosa proračunskih sredstava
 - Donošenja vlastitih strategija i prioriteta razvoja
 - Određivanja svih pitanja vezanih uz provedbu studija i nastave
 - Ustanovljavanja novih službi i upravnih jedinica (za što su bila dodijeljena nova radna mjesta)
 - Unutarnjoj raspodjeli dobivenih radnih mjesta (ali ne i plaća)

Državno financiranje sveučilišta danas

- Zakon iz 2003. predviđa financiranje sveučilišta iz sredstava državnog proračuna putem cjelovitoga iznosa (lump sum)
 - Provedba započela tijekom 2007. i 2008. godine
- Ministarstvo sveučilištima dodjeljuje cjelovit iznos koji je predviđen u državnom proračunu
- Sveučilišta nakon toga sredstva raspoređuju po sastavnicama sukladno svojim općim aktima
- U praksi, većina sredstava direktno se prosljeđuje na pojedine sastavnice sukladno historijskim iznosima
 - Proporcionalna promjena u državnom proračunu dovodi do proporcionalne promjene u dodjeli sredstava pojedinoj sastavnici

Utvrđivanje iznosa financiranja

- Iznos proračunskoga financiranja utvrđuje se na temelju prošlih financijskih pokazatelja
 - Relativno snažna povezanost uz promjene u BDP-u
- Iznos proračunskoga financiranja vezan je isključivo uz kriterije ulaznih faktora
 - Troškovi režija, plaće, vanjska suradnja, nastavni materijal, itd
 - Izlazni faktori – završnost studija, uspješnost studiranja, znanstveni rad – nisu element u određivanju financiranja
- Promjene u raspoloživim sredstvima utječu na iznos
 - potencijalna nova radna mjesta, kapitalne investicije, smanjenja proračuna, itd.

Neka pitanja vezana uz državno financiranje VO

- Kako potaći definiranje i pratiti ostvarivanje strateških ciljeva sveučilišta, lokalne zajednice i šireg društva?
- Kako potaći kvalitetno visoko obrazovanje?
- Kako osigurati transparentnost u javnom i privatnom financiranju visokih učilišta?
- Profesionalizacija administracije
 - Kako dodjeljivati nova radna mjesta? Kako predvidjeti vezane troškove? Kako utvrditi potrebe?
- Znamo li točno što se događa? Koji su nam izvori podataka?
- Kakav je stvaran socijalni status studenata?

Zakon o sveučilištima – principi financiranja

- Višegodišnje financiranje
- Dva mehanizma za financiranje i dva dijela proračuna
 - Programski ugovor
 - Kvantitativni i kvalitativni pokazatelji
- Jasna prava i odgovornosti i ministarstva i sveučilišta
- Kombinacija financiranja temeljem postizanja ugovorenih ciljeva i temeljem formule

Osnovni i razvojni proračun

- **Ukupan proračun čine osnovni i razvojni proračun**
- **Osnovni proračun financira redovitu djelatnost sveučilišta**
- **Utvrđuje se i procjenjuje na temelju:**
 - Osnovnih potreba sveučilišta
 - Sveučilišnih zahtjeva
 - Provedbe opće misije sveučilišta
 - Postignuća ciljeva programskog ugovora
- **Razvojni dio proračuna čini do 20% ukupnog proračuna**
 - Kriterije za donošenje razvojnog proračuna te indikatore provedbe utvrdit će se na nacionalnoj razini na temelju mišljenja NVVO

Sadržaj programskih ugovora – širi sveučilišni ciljevi i prioriteti

- **Sveučilišni strateški ciljevi i razvojni prioriteti**
 - Ugovoreni na temelju organizacijskih i razvojnih planova sveučilišta, koje samostalno donose sveučilišta
- **Planovi razvoja istraživanja**
- **Međunarodna suradnja**
- **Međusveučilišna suradnja u Hrvatskoj**

Sadržaj programskih ugovora – studiji i studenti

- **Razvoj studijskih programa**
 - Prati se statistika završnosti, ugovaraju se planovi razvoja novih studija
- **Upisne kvote i kapaciteti sveučilišta**
 - Prethodno se pribavlja mišljenje AZVO-a
- **Način financiranja troškova studija**
 - Ugovaraju se načini naknade za financiranje troškova studija
 - Sveučilišta prije ugovaranja provode izračun troškova studija

Sadržaj programskih ugovora – provedba i transparentnost

- Osnovni proračun definira se za svaku godinu ugovora unaprijed
- Mjere u slučaju neprovođenja ugovora
 - Bilo koje smanjenje planiranih sredstava ne može iznositi više od 3% iznosa osnovnog ili razvojnog proračuna
- Ugovaraju se obveze izvještavanja radi osiguravanja transparentnosti
- Godišnja izvješća sveučilišta o provedbi programskih ugovora
 - Ministar uz prethodno pribavljeno mišljenje NVVO-a propisuje sadržaj i oblik izvješća

EUROSTUDENT IV projekt

- Dio Tempus projekta ACCESS
- Analiza socijalnoga statusa studenata u Hrvatskoj
- Podaci o
 - troškovima studija
 - smještaju
 - sustavu studentske potpore i okvirnim prihodima studenata
 - stupnju obrazovanja njihovih roditelja/staratelja
 - mobilnosti
 - preprekama vezanim uz tijek i/ili nastavak studija
 - napuštanju studija
- Istraživanje: travanj-lipanj 2010.
- E-mail adresa: eurostudent@mzos.hr

Nacionalni informacijski sustav znanosti i visokog obrazovanja - NISVOZ

- Informacijski sustav s pravne strane:
 - Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (zadatak AZVO-a)
 - Pravilnikom o akreditaciji (ovlast visokih učilišta)
 - Ugovori o financiranju ISVU-a
- Projekt izrade konceptualnog dizajna NISVOZ-a
- IPA projekt ustrojavanja cijeloga NISVOZ-a

Ostali EU projekti

- Prezentacija organizirana od strane Ministarstva financija za EU fondove „Hrvatska u Europi – Europa za Hrvatsku“ koje će se održati **15. travnja 2010. godine od 11.00 do 19.00 sati u predvorju Muzeja Mimara u Zagrebu.**
- IPA2 projekti za visoka učilišta i znanstvene institute
 - IPA2 Projekt reforme kurikuluma i razvoja standarda kvalifikacija za HKO
 - IPA2 Projekt potpore za studente slabijeg socijalnog statusa (disadvantaged students)
- IPA2 projekt za razvoj kapaciteta – direktna potpora sustavu – za razvoj novog sustava financiranja VO

Neki izvori

- Centre for Education Policy (2009) “Financing Higher Education in South-Eastern Europe: Albania, Croatia, Montenegro, Serbia, Slovenia”, Beograd
- Institut za javne financije (2008), projekt “Financiranje visokih učilišta: troškovi studija i školarine na hrvatskim visokim učilištima”
- Institut za razvoj obrazovanja (2009) “Model financiranja visokog obrazovanja u Hrvatskoj”, Zagreb
- OECD (2006, 2008) “Croatia Country Background Report and Country Note”
- OECD Education Working Paper 6 (2007) “Funding Systems and their Effects on Higher Education Systems - International Report”
- World Bank (2009) “Croatia’s EU Convergence Report: Reaching and Sustaining Higher Rates of Economic Growth”

Pitanja? Razjašnjenja? Rasprava?

- Web: www.mzos.hr
- Telefon: 01/4594-209
- E-mail: luka.juros@mzos.hr
- Adresa: Donje Svetice 38, 10000 Zagreb